



# Memo

|             |                                                |                |                                                                        |
|-------------|------------------------------------------------|----------------|------------------------------------------------------------------------|
| Ons kenmerk | 2024-929                                       | Behandeld door | John Rayer                                                             |
| Uw kenmerk  |                                                | Telefoon       | 06 29381351                                                            |
| Datum       | 7 november 2024                                | Mail           | <a href="mailto:rayer@arenaconsulting.nl">rayer@arenaconsulting.nl</a> |
| Onderwerp   | U&H-strategie Drenthe<br>2026-2029 in het kort |                |                                                                        |

*De gemeenten in Drenthe en de provincie Drenthe zijn verantwoordelijk voor een adequate vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) van de milieutaken. In een strategie voor Uitvoering en Handhaving (U&H-strategie) stellen zij de ambities voor de VTH-taken vast én benoemen ze binnen welke kaders de uitvoering dient plaats te vinden. De uitvoering van deze taken is belegd bij de Omgevingsdienst Drenthe. De huidige U&H-strategie 2022-2026 biedt in de praktijk te weinig kaders voor de deelnemers om mee te sturen én voor de Omgevingsdienst Drenthe om de VTH-taken uit te voeren. In de U&H-strategie 2026-2029 wordt deze strategie geactualiseerd en geconcretiseerd. De hoofdlijnen van het huidige concept zijn in voorliggende samenvatting opgenomen.*

## Reikwijdte

In de U&H-strategie wordt beschreven hoe diepgaand de Omgevingsdienst Drenthe adviesverzoeken, meldingen en (vergunning)aanvragen beoordeelt, hoe met klachten en handavingsverzoeken wordt omgegaan, waar toezicht plaatsvindt én hoe diepgaand de controles zijn.

De U&H-strategie staat niet op zich. Milieu-ambities van gemeenten en provincie, zoals normen en regels voor verbetering luchtkwaliteit en beperking geuroverlast, verwoordt iedere gemeente en de provincie in eigen milieubeleid en/of hun *Omgevingsvisie*, *omgevingsplan* of *omgevingsverordening*. In de *Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht* hebben de gemeenteraden en provinciale staten al eerder kaders meegegeven waarop de U&H-strategie moet worden gebaseerd. De strategie zelf werkt weer door in een *programma* en in *protocolen en werkinstructies*. In het *programma* wordt een concrete vertaling gemaakt naar producten en uren. De U&H-strategie beperkt zich tot de VTH-taken die alle gemeenten en provincie hebben belegd bij de Omgevingsdienst. De strategie heeft dus geen betrekking op taken die door één of enkele gemeenten / provincie zijn ingebracht.

Naast deze (regionale) U&H-strategie beschikken de gemeenten en provincie over een U&H-strategie (ofwel VTH-beleid) voor de VTH-taken die zij zelf uitvoeren, waaronder de vergunningverlening en het toezicht op bouwactiviteiten. De regionale en individuele U&H-strategieën tezamen vormen het beleidsmatige kader voor uitvoering van de VTH-taken. Voor de uitvoering van de milieu VTH-taken geldt alleen de regionale U&H-strategie.

### Bestuurlijke uitgangspunten

De VTH-doelen en strategie zijn gebaseerd op een aantal bestuurlijke uitgangspunten. Het betreft onder meer:

1. Bestuurlijke ambities, zoals verwoord in omgevingsvisies en milieubeleid van gemeenten en provincie. Thema's als veiligheid, luchtkwaliteit, duurzaamheid (energiebesparing, warmte) en stikstofuitstoot krijgen bijzondere aandacht.
2. Preventief werken: waar mogelijk voorkomen we onveilige situaties en hinder voor de omgeving. Met meer aandacht voor voorlichting en gedragsbeïnvloeding.
3. Risicogericht werken: niet alleen het toezicht vindt plaats op locaties waar de risico's het hoogst zijn, maar ook de beoordeling van meldingen en aanvragen is risicogericht. Er wordt ingezet op het reduceren van de grootste risico's. Een groot deel van de risico's betreft situaties die niet gemeld of vergund zijn; dit betekent ook dat meer aandacht wordt besteed aan opsporing en 'vrije-veld' toezicht om illegale situaties op te sporen.
4. Informatiegestuurd werken: door beter gebruik van de informatie die binnen én buiten de Omgevingsdienst Drenthe verzameld wordt, komen risico's boven tafel.

Deze en overige bestuurlijke uitgangspunten zijn vertaald in doelstellingen én beleidsuitgangspunten voor de uitvoering van de VTH-taken.

### Uitwerking in strategie

De huidige conceptversie van de U&H-strategie heeft als uitgangspunt dat er geen financiële effecten zijn op de begroting van de Omgevingsdienst Drenthe ten gevolge van uitsluitend deze vernieuwde strategie. Vernieuwing van strategie vindt derhalve dan plaats door inhoudelijke keuzes. De feitelijke doorvertaling van de (meerjaren) strategie naar de benodigde uren en andere organisatorische aspecten vindt plaats in het programma. Vooruitlopend daarop verwachten we dat de extra inzet op bepaalde VTH-taken in balans is met de afname van inzet op andere taken. Er vindt daarmee een verschuiving plaats van taken en dus inzet.

| Verwachte extra inzet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Verwachte afname van inzet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Meer betrokkenheid bij vooroverleg en voorlichting bij nieuw gemelde of vergunde activiteiten.</li> <li>• Meer aandacht bij de inhoudelijke beoordeling van meldingen en (vergunning)aanvragen van vergunningverleners en specialisten bij activiteiten met een hoog milieurisico.</li> <li>• Meer controles en intensievere betrokkenheid van specialisten bij toezicht op activiteiten (milieuactiviteiten locaties, asbest, bodem en energie) met een hoog milieurisico.</li> <li>• Meer intrekkingen van niet-gebruikte vergunningen.</li> <li>• Constatering van meer en ernstigere overtredingen en daardoor meer intensieve handhavingszaken door het toezicht gericht op risicovolle situaties in te richten.</li> <li>• Meer beoordelingen van bodemonderzoeken bij ruimtelijke ontwikkelingen.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Minder constatering van overtredingen en minder intensieve handhavingszaken bij nieuw gemelde of vergunde activiteiten.</li> <li>• Minder aandacht bij de inhoudelijke beoordeling van meldingen en (vergunning)aanvragen van vergunningverleners en specialisten bij activiteiten met een laag milieurisico.</li> <li>• Minder controles en beperktere betrokkenheid van specialisten bij toezicht op activiteiten (milieuactiviteiten locaties, asbest, bodem en energie) met een laag milieurisico en/of bij activiteiten bij goede nalevers.</li> <li>• Minder inzet voor klachten over activiteiten door particulieren én niet urgente klachten (klachten zonder acuut gevaar).</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Meer informatiegestuurd werken/gebruik van data-analyses voor opsporing overtredingssituaties.</li> <li>• Meer preventief toezicht in het vrije veld en gevelcontroles naar illegale (milieuactiviteiten locaties, asbest en bodem) activiteiten.</li> </ul> |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

Het uitgangspunt van budgetneutraliteit kan veranderen als bij de bespreking blijkt dat gekozen wordt voor scenario's met andere inhoudelijke en financiële keuzes. In de concept strategie zijn hiertoe op enkele onderdelen scenario's geschetst en is per scenario benoemd wat consequenties zijn voor uitvoeringsniveau én impact voor ureninzet en milieukwaliteit.

### **VTH-doelstellingen en instrumenten**

In de U&H-strategie zijn VTH-doelen opgenomen en voor ieder doel ook een of meerdere indicatoren. Over de realisatie van de VTH-doelen legt de Omgevingsdienst de komende jaren verantwoording af in haar jaarverslag. Door te monitoren ontstaat inzicht in de efficiency van de aanpak; op basis van monitoring kunnen andere instrumenten worden ingezet. De inzet van instrumenten is uitgewerkt in de preventie-, vergunning-, toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie. Voor milieuactiviteiten locaties (voorheen inrichtingen), asbest, bodem en energie zijn specifieke beleidsuitgangspunten benoemd.

Naast de VTH-doelen voor milieuactiviteiten locaties, asbest, bodem en energie zijn doelstellingen ten aanzien van kwaliteitsborging opgenomen. Deze doelen sluiten aan bij de onderwerpen die door de gemeenteraden en provinciale staten in hun *Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht* zijn opgenomen: uitvoeringskwaliteit, dienstverlening en financiën.